

Un debat de fons quasi oblidat

A Espanya, i també a Europa, hi ha un debat de fons quasi oblidat, o amb poca projecció pública, però molt i molt important. Un debat primer intel·lectual i doctrinal, però finalment molt polític, molt pràctic. I és un debat que tal com ha evolucionat no va bé per Catalunya. És el debat de si hi ha drets individuals i col·lectius, o només individuals.

No ha anat bé el debat perquè avui a Espanya i a Europa, sobretot a França, és molt forta la idea que no hi ha drets col·lectius, que només n'hi ha d'individuals. Predomina un rebuig total a tot el que sigui comunitari. Un rebuig a tot el que sigui identitari.

Com deia, aquest plantejament ideològic en gran part ens ve del pensament francès. Del pensament jacobí, més o menys posat al dia. D'un pensament jacobí molt identificat amb la dreta francesa (i també espanyola). Però també d'un pensament diguem-ne d'esquerra. Concretament és un pensament dominant en el socialisme francès i alemany, i clarament en l'espanyol. A primers de maig, per exemple, Alfonso Guerra ho deia ben clarament, i ho deia d'una manera que la reclamació de drets col·lectius apareix com del tot reaccionària.

Com si a l'article 29 de la Declaració Universal dels Drets de l'Home no es digués "només dintre de la comunitat és possible el lliure i ple desplegament de la personalitat".

I fa pocs dies en la discussió del projecte d'Estatut de Catalunya el representant socialista va dir ben clarament, en resposta a una al·lusió als drets col·lectius d'altres ponents, que no hi ha drets col·lectius, que només n'hi ha d'individuals.

Val a dir que hi ha una trampa grossa en aquesta argumentació. La gent que diu això –s'autoproclamin de dretes o d'esquerres- la seva identitat col·lectiva – espanyola o francesa- la tenen del tot segura. Blindada. I no hi renuncien. Ben al contrari.

No ens podem limitar a discutir en termes polítics. Cal fer-ho també en el camp de la doctrina, que de fet condiona tard o d'hora les decisions polítiques. Per exemple: per alguns el rebuig dels drets col·lectius serveix per a rebutjar la publicació de les balances fiscals. Diuen: "No hi ha o no hi ha d'haver una balança fiscal de la col·lectivitat catalana. Perquè no hi ha un subjecte de dret – tampoc en l'aspecte fiscal –català, és a dir, de Catalunya-. Només hi ha un subjecte de dret, també fiscal, individual. De cada ciutadà pres individualment". I la segona part de l'argument és "i tots els ciutadans són exactament igual en la seva dimensió individual, que és l'única que compta."

El desenvolupament del territori, l'acompliment d'un objectiu cultural, social o econòmic col·lectiu, el conreu de la pròpia identitat, tot això –que és comunitari– no compta o compta molt poc.

Autor: Jordi Pujol

Data: 21 de juny de 2005